

BOD PÉTER ORSZÁGOS

KÖNYVTÁRHASZNÁLATI VERSENY

2012/2013. tanév

Országos döntő

II. kategória, 9-10. évfolyam

versenyző példánya

A versenyző tanuló neve:

Elérhető pontszám: 42

Kedves Versenyző!

Munkádhoz most csak az eddig tanult könyvtárhasználati tudásodra lesz szükség. A feladatok megoldásához nem kell használni semmilyen egyéb információforrást.

A feladatlapot tollal töltsd ki, javításhoz ne használj sem kitörlőt, sem egyéb eszközt. A tévesztést áthúzással jelöld!

A neved minden oldalra írd fel, nyomtatott nagybetűvel!

A versenyző neve:

1. Olvasd el figyelmesen, majd válaszolj a szöveg alapján a kérdésekre!

A Pécsi Püspöki Könyvtárat, a Pécsi Tudományegyetem Könyvtárának közvetlen jogelődjét Klimó György pécsi püspök alapította 1774-ben, ő is tette nyilvánossá mindenki „közhasznára”, Magyarországon elsőként. A könyvtár eredeti helye a püspöki palota dél-nyugati szárnya volt. A püspök tervei szerint újra akarta alapítani az 1367 és 1543 között Pécsen működő egyetemet, s könyvgyűjteményét is ennek jegyében alakította ki. Ezt mutatta a könyvtár gyűjtőköre is, hiszen megtalálhatóak voltak itt a 18. századig létrejövő összes tudományág alapvető kötetei: a teológia, az orvostudomány és a jogtudomány mellett a történelem és segédtudományai, a természettudományok, nyelvészet, valamint az irodalomtudomány jelesei is. Egy évtizede indult meg – pályázaton nyert pénzből – a gyűjtemény digitalizálása. A KlimóThecaban való böngészés igazi időutazást tesz lehetővé...

a) Illessz a könyvtár szó elé egy-egy jelzót, amelyek Klimó György könyvtárára jellemzőek, igazak voltak!

1. könyvtár
2. könyvtár
3. könyvtár

b) Mi a különbség a Klimó Könyvtár és a KlimóTheca között?

.....

.....

.....

.....

2. Határozd meg az alábbi fogalmakat!

1. Egyetemes Tizedes Osztályozás

a) jelentése:

.....

.....

.....

b) szerepe:

.....

.....

.....

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	

A versenyző neve:

2. OPAC

a) jelentése:

.....
.....
.....

b) szerepe:

.....
.....
.....

12.	
13.	
14.	

3. Sorolj fel három hasonlóságot és három különbséget az **Élet és Tudomány** és a **National Geographic** között!

hasonlóság	különbség
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

A versenyző neve:

4. Válaszolj az alábbi kérdésekre a rekord segítségével!

504 B23

Szerző: Balog Ágnes

Cím: A biodiverzitás megőrzése

Dátum: 1997

Megjelenés: Budapest : OMIKK, 1997

Terjedelem: 32 p. : ill. ; 20 cm

Megjegyzések: (Környezetvédelmi füzetek, 0866 6091;1997/26.) Bibliogr.: 27-31. p.
ETO jelzet: 504.06 502.7

Egyéb nevek: Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár
(Budapest) Környezetvédelmi füzetek

a) Milyen kézikönyv segítségével tudjuk meghatározni a biodiverzitás szó jelentését?

.....

b) Mire való az 504 B23 jelölés a rekordban?

.....

.....

c) Mit jelent az OMIKK betűszó?

.....

.....

d) Mit jelent az ill. rövidítés?

.....

e) Mit jelent a p. rövidítés?

.....

f) Tudunk-e a dokumentum segítségével további forrásokat találni a témával kapcsolatban? Indokold!

.....

.....

g) Írj 2 tárgyszót a dokumentumhoz!

1.

2.

21.

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

5. Milyen részei a kézikönyvnek a bekarikázott és számokkal jelölt kifejezések?

29.	
30.	
31.	
32.	

438

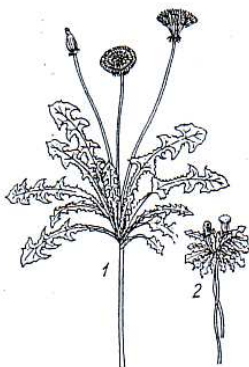
gyepvasérc — gyógynövények

stabilis elemi részecskék nagy részének bomlását is. A ~ csak akkor figyelhető meg, ha magfolyamatok és elektromágneses folyamatok nem fedik el; szinte kizárólag bomlásjelenésekben mutatkozik. — A ~ tanulmányozása az utóbbi években az egyik legeredményesebb kutatási terület volt az anyag alapvető fizikai tulajdonságainak tisztázása szempontjából.

1 gyepvasérc, mocsárérc: (köz) mocsarakban képződő, földes, porózus üledékes vasérc. A víz felszínén a levegő oxigénjének hatására irizáló hárttyaként kiválik a vas, s azután vasoxid (limonit) alakjában leülepedik. Kiválásában jelentékeny szerepet játszanak a vasbaktériumok (→ még üledékes vasérc).

gyermekkor: (antr) két szakaszra tagolható: a kis~ra, mely kb. 1 éves kortól 6 éves korig, azaz az első maradandó fog megjelenéséig tartó időszak. A gyermek testarányaira a viszonylag hosszú törzs, rövid végtagok jellemzők. Beszéd és értelmi fejlődése során eljut az anyanyelv tökéletes elsajátításáig, az „én” felismeréséig, majd az absztrakcióig s csak ezután kerülhet iskolába. — A ~ második szakasza a növő~, melyben az első testarány változások bekövetkeznek; a fogváltás időszaka lezajlik s a nemi hormonok termelése megindul. Kb. 6 éves kortól 11–13 éves korig tartó időszak.

gyermekláncfű, pongolya pitypang (*Taraxacum officinale*): (növény) a → fészkesek egyik faja; kaszálókon, gyomtársulásokban gyakori. Ter-

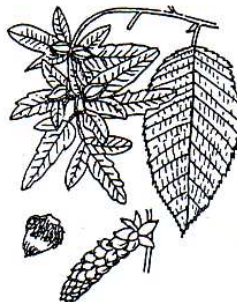
Pongolya pitypang (10–20 cm) 1: síksági, 2: havasi alakja

mése jellegzetes bóbitát visel; magvait a szél szórja szét. Jó mézélő, takarmány- és gyomnövény.

2 gyertyán 1: l bőbnyire rúd alakú, béllel el látott világítóeszköz. Régen faggyúból, ill. viaszból, ma inkább paraffinból és sztearinból készül. Ezen anyagok a láng által megolvastva és a bélbe felszívódva tartják fenn az égést. 2 gyújtógyertya: (műsz) → belsőégésű moto-

roknak az a része, amelyben a robbanást megindító elektromos szikra keletkezik. — **3**. (opt) a fényerősség régi egysége.

gyertyán (*Carpinus*): a → nyírfafélék nemzetsége; a ~ (*C. betulus*) Közép-Európa lomberdeinek egyik gyakori faja. Elsőrendű tűzifa;

Gyertyán virágos ága, termése és porzós virága

ipari fának gyengébb minőségű. A keleti ~ (*C. orientalis*) a Vértes-hg.-ben maradványfaj

3 **Gyík**: (csill) → Lacerta.

gyíkok (*Lacertilia*): (áll) a pikkelyes → hüllők egyik alrendje; megnyúlt testű, négylábú hüllők, végtagjaik azonban sok esetben másodlagosan elcsökevényesedhetnek. Igazi mozgásukat a gerincoszlop kígyózó mozgásával érik el. Testüket pikkelyek, szarupajzsok borítják. Egyeseknél a fejen s a háton taraj húzódnak. A fajok többségének a szemhéjai szabadok. Némely fajnál jól fejlett fejtetői szemet is találunk. Elterjedt ide tartozó családok: tapadó~, agámafélék, leguánfélék, vakondgyíkfélék, lábatlangyíkfélék, varánuszfélék, vipergyíkfélék és nyakörv~. A ma élő ~nak kb. 3160 faja ismeretes. Első ősmaradványaik jura időszaki képződményekből kerültek elő.

gyilkos galóca (*Amanita phalloides*): → ehető és mérgező gombák.

gyógyiszap: (hidr) források, tavak, tengerek gyógyító hatású, ásványi sókat tartalmazó iszapja. A gyógyászatban iszappakolás formájában v. vízzel keverve alkalmazzák. Gyógyhatását a finom szemű anyag nagy hőtartó-képessége okozza. Főleg reumás ízületi betegségek kezelésére alkalmas gyógyeljárás.

gyógynövények, drognövények: olyan növények, melyek hatóanyagát az ember- és állatgyógyászatban használják. Soknak a hatóanyaga csak kis mennyiségben gyógyító hatású, nagyobb mennyiségben mérgező v. kábító szer. Már az ősember is felhasználta a vadon élő ~et. Az emberi kultúra fejlődésével (i.e. 2–3000 évvel ezelőtt) az egyiptomiak már termesztették, majd felhasználásukat a rómaiak és az arabok fejlesztették tovább. Amerika

1

2

3

4

A versenyző neve:

6. a) Húzd alá az alábbi szövegben azokat a fogalmakat, amelyek jelentésének pontos meghatározása segít a szöveg értelmezésében!

Endemikus fajok a Kárpát-medencében

A biológiai sokféleség nagyrészt az élőlények elkülönült evolúciójának és a helyi feltételekhez való alkalmazkodásának az eredménye. A magas hegyekkel körülvett, tehát viszonylag elszigetelt Kárpát-medencében elég sok az endemikus faj. Ilyen a Magyarországon honos puhatestűek 40%-a, a kaszáspókok 28%-a, a rákok, tegzesek, futóbogarak jelentős része. Egy új faj érkezése az adott ökoszisztémába természetes jelenség. Az invazív fajok egy része nem képes életben maradni az új környezetben, másik részük viszont az őshonos fajok közösségében stabil részese lesz a táplálkozási hálózatnak. Néhány esetben azonban mégis hirtelen és tömegesen képesek e fajok elterjedni, ezzel rövidebb-hosszabb időre felborítják a korábban kialakult ökológiai egyensúlyt. Hosszabb időtávon egy új egyensúlyi helyzet alakul ki, azonban addigra kiszoríthatnak őshonos fajokat (azáltal, hogy szűkítik az életterüket vagy ragadozóik lesznek), amelyek kihalnak.

- b) Sorold fel az aláhúzott fogalmakat, és írd le, milyen kézikönyvben keresnéd meg a jelentésüket!

1. fogalom:

kézikönyv:

2. fogalom:

kézikönyv:

3. fogalom:

kézikönyv:

4. fogalom:

kézikönyv:

5. fogalom:

kézikönyv:

33.	
34.	
35.	
36.	
37.	
38.	
39.	
40.	
41.	
42.	